

# OPGAVESKRIVNING

Per Nikolaj Bukh

Jurist- og  
Økonomforbundets  
Forlag



Denne bog handler om at skrive opgave på et universitet eller en handelshøjskole. Bogens målgruppe er dermed studerende. Men hverken skriveprocessen eller de tekniske krav, der kan stilles til en opgave og dens bestanddele, er særlig forskellige fra alt andet, vi skriver, så bogen også kan være til inspiration for andre.

Hovedformålet med bogen er at skabe en overskuelig vejledning til brug for både den førstegangsskrivende, der måske står lidt famlende over for det at skulle skrive en mere eller mindre valgfri opgave, og for den mere erfarne, som har brug for nogle konkrete anvisninger på, hvorledes forskellige elementer af en opgave skal gribes an.

Bogen bygger på forfatterens egne erfaringer. Både som forsker, studerende, og underviser og giver svar på de spørgsmål, man som vejleder bliver stillet igen og igen.

Cand. oecon., ph.d. *Per Nikolaj Bukh* er BDO-professor ved Handelshøjskolen i Århus, hvor han udover videnregnskaber arbejder med nyere økonomistyringskoncepter, strategi samt vækst og entrepreneurskab. Han har senest udgivet bøgerne *Balanced Scorecard på Dansk* og *Videnregnskaber* samt mere end 50 artikler i danske og internationale tidsskrifter. Herudover er Per Nikolaj Bukh en ofte benyttet foredragsholder, kursusunderviser samt rådgiver for danske virksomheder og organisationer.

Per Nikolaj Bukh

# Opgaveskrivning



Jurist- og Økonomforbundets Forlag  
2001

Denne side er købt på [www.ebog.dk](http://www.ebog.dk) og er omfattet af lov om ophavsret.

Uanset evt. aftale med Copy-Dan er det ikke tilladt at kopiere eller indscanne siden til undervisningsbrug eller erhvervsmæssig brug.

Bogen er udgivet af Djøf Forlag ([www.djoef-forlag.dk](http://www.djoef-forlag.dk))

*Opgaveskrivning*  
1. udgave, 1. oplag

© 2001 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.  
Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller  
mangfoldiggørelse af denne bog eller dele heraf er  
uden forlagets skriftlige samtykke ikke tilladt  
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Omslaget er tilrettelagt af Morten Højmark  
Tryk: Gentofte Tryk  
Indbinding: Damm's Bogbinderi, Randers

Printed in Denmark 2001  
ISBN 87-574-0543-3  
E-bog 978-87-574-9077-0

Jurist- og Økonomforbundets Forlag  
Lyngbyvej 17  
Postboks 2702  
2100 København Ø

Telefon: 39 13 55 00  
Telefax: 39 13 55 55  
e-mail: fl@djoef.dk  
Homepage: [www.djoef.dk/forlag](http://www.djoef.dk/forlag)

# Forord

Denne bog handler om at skrive opgave på et universitet eller en handelshøjskole. Bogens målgruppe er dermed studerende. Men hverken skriveprocessen eller de tekniske krav, der kan stilles til en opgave og dens bestanddele, er særlig forskellige fra alt andet, vi skriver, så det er mit håb, at bogen også kan være til inspiration for andre. Selvom jeg er økonom og eksemplerne er hentet fra min egen dagligdag som underviser og forsker, så er hovedparten af indholdet ganske generelt og dermed formentlig også nyttigt inden for andre fag.

Hovedformålet med bogen er at skabe en overskuelig vejledning til brug for både den førstegangsskrivende, der måske står lidt famlende over for det at skulle skrive en mere eller mindre valgfri opgave, og for den mere erfarne, som har brug for nogle konkrete anvisninger på, hvorledes forskellige elementer af en opgave skal gribes an. Men en vejledning i opgaveskrivning gør det ikke alene. Bogen tjener ikke som erstatning for de krav og anvisninger, der som regel vil gælde på det enkelte universitet, og man bør i egen interesse sætte sig ind i alle de formelle krav, der stilles til den opgave, man skal i gang med at skrive.

Bogen bygger på egne erfaringer. Både som studerende, hvor jeg har skrevet massevis af opgaver – lige fra indlæg i studiekredse til hovedopgave og ph.d.-afhandling – og som underviser, hvor jeg blandt andet har været vejleder på næsten 100 hovedopgaver samt et større antal projektrapporter, seminaropgaver etc. Hovedparten af bogens indhold afspejler simpelthen de spørgsmål, som jeg er blevet stillet igen og igen, og de svar, som jeg mener, har kunnet hjælpe, hvad enten det var et konkret teknisk spørgsmål eller mere omfattende problemstillinger i relation til f.eks. problemformulering.

Men bogen bygger nok i ligeså høj grad på mine erfaringer som forsker – forskning er nu engang karakteriseret ved, at der skrives. Selvom vi nogle gange gerne vil se forskning som en særlig kreativ proces, så er der kun gradbøjninger af de formelle krav til forskel mellem en artikel og en god opgave skrevet af en studerende.

Ligesom opgaveskrivning er også vejledning en individuel proces. Traditionen for den akademiske vejledning er væsentlig ældre end opgaveskrivningen, og der har altid været mange forskellige holdninger til, hvordan forholdet mellem vejlederen og den vejledte skulle forløbe. Selvfølgelig bevæger alle mulige vejleder-holdninger sig rundt, side om side, mellem hinanden - og sådan skal det også være på et universitet. Denne bog er blot ét bud på udfyldelsen af rollerne som vejleder og studerende og på, hvordan en skriftlig opgave skal være. Jeg haft lejlighed til at vejlede mange forskellige opgaveskrivere, hvilket på den ene side har givet større indblik i, hvilket

spillerum, der er for udarbejdelsen af en opgave, og på den anden side har gjort det klart, at der er visse spørgsmål og problemstillinger, som dukker op hele tiden, og som det derfor er værd at tage fat på.

Bogen indeholder en række ret omfattende og konkrete råd. Det vil man være glad for, hvis man føler, at man har brug for råd, men samtidig er der desto mere, man kan være uenig i eller måske lige frem blive stødt over. Bogen udtrykker den grundholdning, at opgaveskrivning er en seriøs beskæftigelse, som tager tid, og som man skal gøre sig umage med. Jeg mener ikke, at en opgave i sin form skal adskille sig væsentligt fra de sædvanlige normer for faglig fremstilling. Men det stiller jo også visse krav om, at vi tilpasser vores mangeårige erfaring i dansk stil og færdighedsregning.

Så vidt muligt er de retningslinjer, som præsenteres i bogen, illustreret ved eksempler. Disse er enten gengivet fra hovedopgaver som jeg har vejledt eller er fra artikler og arbejdsrapporter skrevet af nuværende eller tidligere kolleger – eller af mig selv. Resten af eksemplerne har en mere eller mindre gennemskuelig tilknytning til mine interesser og kolleger gennem tiden.

Alle rådene i bogen skal ikke opfattes som mere, end de er - nemlig velmente råd. Jeg håber, at bogen vil gavne de kommende årgange af studerende, og jeg er altid meget interesseret i at modtage kommentarer og ændringsforslag fra brugere. Hovedparten af mine erfaringer – både som studerende, underviser og forsker – har jeg fra min tid på Institut for Økonomi, Aarhus Universitet; og jeg vil derfor også gerne benytte lejligheden til at takke de studerende og tidligere kolleger ved universitetet, som med deres kommentarer til tidligere udgaver har bidraget til denne udgave af notatet. Ikke mindst tak til min studiekammerat Gustav Jeppesen, som jeg skrev mine første opgaver sammen med, og som var medforfatter til det første notat jeg skrev om opgaveskrivning.

Endelig en særlig tak til Niels Peter Mols, Aarhus Universitet, og Peter Skærbæk, Handelshøjskolen i København som har gennemlæst manuskriptet inden udgivelsen samt til projektmedarbejder Karina Skovvang Christensen, som på fremragende vis har assisteret ved bogens udarbejdelse.

Århus, november 2001

Per Nikolaj Bukh

|                                                           |           |
|-----------------------------------------------------------|-----------|
| <b>FORORD .....</b>                                       | <b>V</b>  |
| <b>KAPITEL 1. AT SKRIVE EN OPGAVE.....</b>                | <b>1</b>  |
| 1.1 <i>Hvad forventes der af en opgave?</i> .....         | 2         |
| 1.2 <i>Valg af vejleder - og brug af samme</i> .....      | 4         |
| 1.3 <i>Gruppeopgaver</i> .....                            | 5         |
| 1.4 <i>Hovedopgaven</i> .....                             | 6         |
| <b>KAPITEL 2. EMNEVALG OG FORMÅL MED OPGAVEN .....</b>    | <b>7</b>  |
| 2.1 <i>Afgrænsning og problemformulering</i> .....        | 10        |
| 2.2 <i>Afgrænsning eller ansvarsfraskrivelse?</i> .....   | 12        |
| 2.3 <i>Disposition og synopsis</i> .....                  | 13        |
| 2.4 <i>Originalitet og sværhedsgrad</i> .....             | 14        |
| 2.5 <i>Opgavens omfang</i> .....                          | 15        |
| <b>KAPITEL 3. TEORI OG PRAKSIS.....</b>                   | <b>17</b> |
| 3.1 <i>Teoretisk orienterede opgaver</i> .....            | 17        |
| 3.2 <i>Empirisk orienterede opgaver</i> .....             | 18        |
| 3.3 <i>Sammenholdelse af teori og empiri</i> .....        | 19        |
| 3.4 <i>Specielt om praktisk orienterede opgaver</i> ..... | 20        |
| 3.5 <i>Opgavens metode</i> .....                          | 22        |
| <b>KAPITEL 4. FORMULERING OG SPROG .....</b>              | <b>25</b> |
| 4.1 <i>Form og indhold</i> .....                          | 25        |
| 4.2 <i>Om at argumentere</i> .....                        | 26        |
| 4.3 <i>Indledning og afslutning</i> .....                 | 28        |
| 4.4 <i>Brugen af citater</i> .....                        | 29        |
| 4.5 <i>Om at være kritisk</i> .....                       | 31        |
| <b>KAPITEL 5. TEKNIK .....</b>                            | <b>35</b> |
| 5.1 <i>Forsiden</i> .....                                 | 35        |
| 5.2 <i>Titlen</i> .....                                   | 36        |
| 5.3 <i>Resuméet</i> .....                                 | 37        |
| 5.4 <i>Indholdsfortegnelsen</i> .....                     | 38        |
| 5.5 <i>Afsnit og overskrifter</i> .....                   | 39        |
| 5.6 <i>Illustrationer og tabeller</i> .....               | 39        |
| 5.7 <i>Litteraturhenvísninger</i> .....                   | 40        |
| 5.8 <i>Hvordan refereres?</i> .....                       | 42        |
| 5.9 <i>Noter</i> .....                                    | 44        |
| 5.10 <i>Bilag?</i> .....                                  | 44        |
| 5.11 <i>Når du er i tvivl</i> .....                       | 45        |

|                                                             |           |
|-------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>KAPITEL 6. LITTERATURLISTEN .....</b>                    | <b>47</b> |
| 6.1 <i>Bøger</i> .....                                      | 48        |
| 6.2 <i>Tidsskriftsartikler</i> .....                        | 49        |
| 6.3 <i>Indlæg i større værker og konferenceindlæg</i> ..... | 50        |
| 6.4 <i>Upubliceret materiale</i> .....                      | 50        |
| 6.5 <i>Genoptryk</i> .....                                  | 51        |
| 6.6 <i>Elektronisk publiceret materiale</i> .....           | 52        |
| 6.7 <i>Materiale publiceret på Internettet</i> .....        | 53        |
| <b>KAPITEL 7. INFORMATIONSSØGNING .....</b>                 | <b>55</b> |
| 7.1 <i>Anvendelse og søgning af litteratur</i> .....        | 55        |
| 7.2 <i>Bibliografier mv.</i> .....                          | 56        |
| 7.3 <i>Litteratursøgningsmetoder</i> .....                  | 57        |
| 7.4 <i>Et eksempel på en litteratursøgning</i> .....        | 58        |
| 7.5 <i>Når litteraturen er fundet</i> .....                 | 61        |
| <b>LITTERATURLISTE .....</b>                                | <b>62</b> |
| <b>STIKORDSREGISTER.....</b>                                | <b>64</b> |